

TURVATEGEVUSE SEADUSE RAKENDAMISE JUHEND

I ÜLDSÄTTED

1. Turvategevuse seaduse rakendamise juhend (*edaspidi* juhend) käsitleb tegevusi turvamise tegevusloa (*edaspidi* tegevusluba) taotluse menetlemisel ja turvaauditi läbiviimise, valveseadmestiku projekteerimise, paigaldamise ja hooldamise, turvateenistuja väljaõppe ja siseturvamise alustamiseks majandustegevusteate esitanud ettevõtja esmasel kontrollimisel ning turvategevuse ja siseturvamise üle riikliku järelevalve teostamisel.
2. Juhendit kohaldatakse koos järgmiste õigusaktidega:
  - 2.1 turvategevuse seadus (*edaspidi* TurvaTS);
  - 2.2 siseministri määrus „Turvategevuse eeskiri“;
  - 2.3 majandustegevuse seadustiku üldosa seadus (*edaspidi* MSÜS);
  - 2.4 haldusmenetluse seadus;
  - 2.5 relvaseadus (*edaspidi* RelvS);
  - 2.6 siseministri määrus „Nõuded relvahoidlale, relvakappidele ning püssirohu ja sütiku hoidmisele ning muud hoidmise tingimused“;
3. PPA teostab järelevalvet turvategevuse ja siseturvamise üle tegevusloa taotluste menetlemise käigus, esitatud majandustegevuse teadete põhjal, planeeritult ning laekunud infole tuginedes.
4. Juhendis kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:
  - 4.1 tegevusluba – luba, mis annab ettevõtjale õiguse tegeleda turvamise tegevusalaga ja mis peab ettevõtjal olema enne majandustegevuse alustamist
  - 4.2 majandustegevusteade – teade, mis tuleb ettevõtjal esitada turvaauditi läbiviimise, valveseadmestiku projekteerimise, paigaldamise ja hooldamise ning turvateenistuja väljaõppe tegevusalal majandustegevuse, samuti siseturvamise alustamise korral;
  - 4.3 lubadeametnik – prefektuuri lubadegrupi teenistuja;
  - 4.4 majandustegevuse register (*edaspidi* MTR) – riiklik register, kus on andmed kehtiva tegevusloa või majandustegevusteate esitanud ettevõtjate kohta ning milles esitatakse tegevusloa taotlusi ning majandustegevusteateid;
  - 4.5 Eesti haridus infosüsteem (*edaspidi* EHIS) – riiklik register, mis koondab haridussüsteemi puudutavaid andmeid, sh õppe läbiviimise õiguse kohta ning milles esitatakse majandustegevusteateid;
5. Turvaettevõtja ja sisevalvekorraldaja kohta peetakse digitaalset toimikut, koondamaks temaga seotud erinevate haldusmenetluste toimikuid, et tagada terviklik ülevaade tema tegevusest ja hõlbustada järelevalvet. Toimik koosneb MTRis või EHISes, teenistus- ja tsiviilrelvade registris ning võrgukettal talletatavatest andmetest ja dokumentidest. Võrgukettale koondatakse taotluste lahendamise ja järelevalve käigus kogutud ja koostatud dokumendid ja teave, mis ei nähtu nimetatud registrites (teavitused, kirjavahetus, saadud dokumendid, väljavõtted muudest registritest, otsused, järelevalveaktid, ettekirjutused jm). Toimiku osaks võib olla ka senine pabertoimik.

II TEGEVUSLOA TAOTLUSE MENETLEMINE

Taotluse saabumine

6. Taotlusi võetakse vastu digitaalselt MTRi kaudu (taotluse esitamise kohta saadab register lubadeametnikule e-kirja) ning e-posti või postiga saadetud taotlused sisestab MTRi lubadeametnik.
7. E-posti ja posti teel laekunud taotlus tuleb registreerida dokumendihaldussüsteemis (*edaspidi* Delta) ning edastada täitmiseks lubadegrupile.

Taotluse läbivaatamine, taotleja vastavuse hindamine ja loa väljastamine

8. Saabunud taotluse MSÜSi ja TurvaTSi nõuetele vastavust kontrollib lubadeametnik. Puudusega taotluse korral teavitab lubadeametnik hiljemalt puuduse tuvastamise päevale järgneval tööpäeval taotlejat, millised andmed jäid esitamata, annab tähtaja puuduse kõrvaldamiseks ja selgitab, et puuduse tähtjaks kõrvaldamata jätmisel võidakse taotlus jätta läbi vaatamata.
9. Tegevusloa taotlust lahendav lubadeametnik kontrollib tegevusloa taotluses esitatud andmete ja lisatud dokumentide õigsust ja ettevõtja vastavust TurvaTSis sätestatud nõuetele, see tähendab:
  - 9.1 ettevõtja nende aktsionäride ja osanike ringi, kellel on üle viie protsendi aktsia- või osakapitalist, seejuures iga füüsilise isiku ees- ja perekonnanime ning isikukoodi või selle puudumise korral sünniaja ja -koha ning iga juriidilise isiku täieliku nimetuse, asukoha ja registrikoodi olemasolu esitatud nimekirjas;
  - 9.2 ettevõtjal või selle osanikul, aktsionäril, juhtorgani liikmel ja prokuristil (seotud isik - MSÜSi § 5 lg 2) puudub kehtiv karistus karistusseadustiku 8.–13., 15.–19., 21., 22. ja 24. peatükis sätestatud tahtliku kuriteo eest. Välisriigi ettevõtja või kodaniku puhul aktsepteeritakse tema päritoluriigi või asukohariigi karistusregistri tõendit või pädeva kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärset dokumenti tingimusel, et selle väljastamisest ei ole möödunud rohkem kui kolm kuud;
  - 9.3 ettevõtja turvajuht vastab TurvaTSis sätestatud nõuetele ja turvajuht on MTRis kinnitanud õigussuhet (töölepinguline suhe) ettevõtjaga;
  - 9.4 riigilõiv on tasutud.
10. Taotleja vastavuse hindamiseks tehakse päringuid Karistusregistrisse, Äriregistrisse, Kutseregistrisse ja Töötamise registrisse. Lubadeametnik küsib vajadusel taotluse esitajalt täiendavaid andmeid, kui seda on vaja punktis 9.2 loetletud asjaolude kontrollimiseks.
11. Tegevusloa taotlus tuleb läbi vaadata 30 päeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest. Taotluse lahendamise tähtaega võib üks kord kuni 30 päeva võrra pikendada, kui see on vajalik üksikjuhtumi keerukuse tõttu, teavitanud sellest taotluse esitajat vastava kande tegemisega MTRis.
12. Kui taotluse läbivaatamisel selgub, et ei ole täidetud tegevusloa kontrollieseme nõuded, teavitab lubadeametnik sellest taotluse esitajat ning annab võimaluse nõue vastavusse viia. Selleks selgitab lubadeametnik taotlejale, milline nõue on täitmata ja annab selle täitmiseks aega, peatades taotluse lahendamise tähtaja kulgemise kuni 30 päevaks. Kui ettevõtja ei vii nõuet vastavusse, jäetakse tegevusloa taotlus rahuldamata ja lubadeametnik koostab põhjendatud keelduva otsuse projekti.
13. Tegevusloa taotlust lahendav lubadeametnik edastab tegevusloa väljastamise või keelduva otsuse projekti Deltas prefektile allkirjastamiseks.

14. Tegevusloa väljastamisel teeb vajalikud toimingud MTRis ja korraldab tegevusloa otsuse taotlejale kättetoimetamise.
15. Tegevusloa saanud turvaettevõtja peab enne turvamise alustamist esitama Politsei- ja Piirivalveametile kontrollimiseks ka vormiriietuse ja töötõendi kavandi. Lubadeametnik juhhib sellele tähelepanu tegevusloa kättetoimetamisel, kui kavandeid ei ole tegevusloa taotluse menetlemise ajal esitatud. Lubadeametnik teavitab vormiriietuse ja töötõendi kontrolli tulemusest ettevõtjat 10 tööpäeva jooksul kavandi saamisest.

III KONTROLL TEATAMISKOHUSTUSEGA MAJANDUSTEGEVUSE ALUSTAMISEL

16. Ettevõtja on kohustatud teatama majandustegevuse alustamisest järgmistel tegevusaladel:
  - 16.1 turvaauditi läbiviimine;
  - 16.2 valveseadmestiku projekteerimine, paigaldamine ja hooldamine;
  - 16.3 turvateenistuja väljaõpe.
17. Punktides 16.1 ja 16.2 nimetatud tegevusalal tegevuse alustamisel esitatakse teade MTRis ja punktis 16.3 nimetatud tegevuse alustamise korral EHISes.
18. Siseturvakorraldaja on kohustatud teatama siseturvamise alustamisest MTRis.
19. Majandustegevusteade peab sisaldama MSÜS § 15 lõikes 1 loetletud üldandmeid ning:
  - 19.1 turvajuhi, siseturvajuhi või vastutava isiku nime, isikukoodi, kontaktandmeid ja kutsetunnistuse andmeid;
  - 19.2 turvajuhi, siseturvajuhi või vastutava isiku kinnitust oma õigussuhte kohta ettevõtjaga (v.a turvateenistuja väljaõppe tegevusalal);
  - 19.3 turvateenistuja väljaõppe tegevusalal ettevõtja kinnitust turvajuhi olemasolu kohta ja selle kohta, et ettevõtjal ja temaga seotud isikutel (juhtorgani liige, prokurist ja punktis 8.1 nimetatud isikud) puudub kehtiv karistus karistusseadustiku 8.–13., 15.–19., 21., 22. ja 24. peatükis sätestatud tahtliku kuriteo eest;
20. Register teavitab majandustegevusteate esitamisest e-kirjaga lubadeametnikku, kes kontrollib teate korrektsust hiljemalt viiendal tööpäeval teavituse saamisest ning puuduse korral annab e-kirjaga majandustegevusteate esitajale teada, millised andmed esitamata jäid, andes mõistliku tähtaja puuduse kõrvaldamiseks.
21. Lubadeametnik hindab majandustegevusteate esitanud ettevõtja või siseturvakorraldaja vastavust järgmiselt:
  - 21.1 teeb kindlaks ettevõtja aktsionäride ja osanike ringi, kellel on üle viie protsendi aktsia- või osakapitalist ning veendub, et neil, ettevõtjal, tema juhtorgani liikmel ja prokuristil puudub kehtiv karistus karistusseadustiku 8.–13., 15.–19., 21., 22. ja 24. peatükis sätestatud tahtliku kuriteo eest (v.a siseturvakorraldaja puhul);
  - 21.2 turvajuhit või siseturvajuhit vastab TurvaTSi nõuetele.
  - 21.3 valveseadmestiku projekteerimist, paigaldamist ja hooldamist korraldavat vastutavat isikut vastab TurvaTSi § 7 lg 5 nõuetele;

22. Vastavuse hindamiseks teeb lubadeametnik päringuid Äriregistrisse, Karistusregistrisse ja Kutseregistrisse ning küsib vajadusel majandustegevusteate esitajalt täiendavalt andmeid, kui seda on vaja punktis 20 asjaolude kontrollimiseks, eelkõige punktis 21.1 andmeid, mis ei nähtu Äriregistrist.
23. Lubadeametnik viib majandustegevusteate korrektsuse ja selle esitanud ettevõtja nõuetele vastavuse kontrolli läbi võimalikult kiiresti, kuid mitte kauem kui 1 kuu jooksul majandustegevusteate saamisest.
24. Kui ettevõtja või tema turvajuht või vastutav isik, samuti siseturvakorraldaja siseturvajuht ei vasta TurvaTSi nõuetele, teavitab lubadeametnik sellest teate esitajat ning annab võimaluse nõue vastavusse viia, määrates selleks tähtaja, arvestades puuduse iseloomu ja selle kõrvaldamise võimalikkust ning selgitades, et nõude vastavusse viimise puhul võib olla vajalik muuta majandustegevusteadet.
25. Kui ettevõtja ei vii nõuet punktis 24 nimetatud tähtjaks TurvaTSiga vastavusse, teeb lubadeametnik talle selle kohta täiendavalt ka ettekirjutuse, registreerib selle Deltas, toimetab ettevõtjale kätte ning kannab, v.a turvatöötaja väljaõppe tegevusala puhul, MTRi. Ettekirjutuse täitmist tuleb selles näidatud tähtaja saabumisel kontrollida.
26. Kui majandustegevusteate esitanud ettevõtja või siseturvakorraldaja ei ole enne teate esitamist või ühe kuu jooksul pärast seda esitanud PPAle kontrollimiseks töötõendi, siseturvakorraldaja ka vormiriietuse kavandit, saadab lubadeametnik ettevõtjale või siseturvakorraldajale vastava meeldetuletuse. Siseturvakorraldajale saadetavas meeldetuletuses viitab lubadeametnik ka sellele, et ilma nõuetele vastava vormiriietusega ei ole turvamine lubatud, v.a tehnilise vahendiga valvamine nii, et turvateenistuja ei viibi turvaobjektil.
27. Lubadeametnik teavitab töötõendi ja vormiriietuse kontrolli tulemusest ettevõtjat või siseturvakorraldajat 10 tööpäeva jooksul kavandi saamisest.

IV JÄRELEVALVE

28. Järelevalvet tegutseva turvaettevõtja ja siseturvakorraldaja üle planeeritakse lubadegrupis korralisena järgmiselt:
  - 28.1 tegevusluba omavat ettevõtet ja siseturvakorraldajat kontrollitakse vähemalt üks kord aasta jooksul;
  - 28.2 teatamiskohustusega tegevusaladel tegutsejaid vähemalt üks kord 2 aasta jooksul.
29. Järelevalvet teostatakse vajadusel ka laekunud kaebuse põhjal või vihjete kontrollimiseks. Sellisel juhul ei piirduta üksnes laekunud teabe kontrollimisega, vaid hinnatakse turvaettevõtja tegevuse üle laiemat järelevalvet vajadust, eelkõige kui ettevõtjal on varem esinenud rikkumisi.
30. Järelevalvet võib teostada nii ettevõtja kõigi tegevusalade osas, kui ka sihtsuunitlusega ühel tegevusalal, samuti kitsamalt ettevõtja ja turvateenistujate vastavuse osas TurvaTSi nõuetele, nende kohustuste ja õiguste täitmise osas, turvaobjekti või -objektide põhiselt jne.
31. Järelevalvet käigus pööratakse prioriteetselt tähelepanu:
  - 31.1 turvaettevõtja vastavusele TurvaTSi nõuetele;
  - 31.2 kas ettevõtjal või siseturvakorraldajal on TurvaTSi nõuetele vastav turvajuht või vastutav isik;
  - 31.3 turvateenistujate ja siseturvakorraldaja teenistujate vastavusele TurvaTSi nõuetele;

- 31.4 kas turvateenistujad siseturvakorraldaja teenistujad kannavad töötõendeid ja turvamisel nõuetekohast (PPA-le esitatud kirjeldusega) vormiriietust;
- 31.5 kas on täidetud TurvaTSis nimetatud andmete dokumenteerimise ja säilitamise kohustus;
- 31.6 relvadega seotud nõuetele, eelkõige RelvS § 31 lg-te 4 ja 4¹ nõuete täitmisele.
32. Kohapealset kontrolli teostakse turvaettevõtja esindaja või turvateenistuja juuresolekul. Turvaobjektidel turvamise teostamise järelevalvetoimingutesse võib vajadusel kaasata teisi prefektuuri ametnikke.
33. Lubadeametnik keskendub järelevalve käigus ka nõuete mittetäitmise põhjustele ning arvestab nendega ettekirjutuse tegemisel.
34. Lubadeametnik koostab järelevalve kohta järelevalveakti ja registreerib selle Deltas. Kui järelevalvega ilmnesid puudused nõuete täimisel, on akt aluseks ettevõtjalt selgituste küsimisel (ära kuulamisel). Juhul kui järelevalvega rikkumisi ei tuvastatud, edastatakse viivitamata koostatud akt ettevõtjale e-posti teel.
35. Järelevalve käigus avastatud puuduste ja rikkumiste korral kaalub lubadeametnik ettekirjutuse tegemist. Väiksemate rikkumiste puhul, mille põhjuseks võib lugeda eksimust, ei pea ettekirjutust järgnema, vaid lubadeametnik võib esialgu anda võimaluse puudus kõrvaldada lihtsalt tähelepanu juhtimisega. Teadlike, tahtlike ja korduvate rikkumiste puhul seda võimalust ei anta, vaid lubadeametnik teeb ettekirjutuse.
36. Ettevõtjale ja siseturvakorraldajale saab teha ettekirjutusi tegevuse majandustegevuse nõuetega kooskõlla viimiseks, majandustegevuse nõuete rikkumise vältimiseks, teatamiskohustuse ja loakohustuse täitmiseks, riikliku järelevalve teostamise takistamise lõpetamiseks, määrates ettekirjutuse täitmiseks mõistliku tähtaja ja hoiatades vajadusel sunniraha kohaldamise eest.
37. Lubadeametnik registreerib ettekirjutuse Deltas, korraldab selle kättetoimetamise ning teeb nõutavad kanded MTRi.
38. Ettekirjutuse täitmist tuleb selleks antud tähtaja saabumisel kontrollida. Ettekirjutuse täitmata jätmise korral kaalub lubadeametnik sunniraha rakendamist, kui selle eest on ettekirjutuse saajat hoiatatud, täiendavate järelevalvetoimingute ja vajadusel uue ettekirjutuse tegemist ning lähtuvalt täitmata majandustegevusnõude iseloomust ka majandustegevuse peatamist (MSÜS § 43) või keelamist (MSÜS §-d 36-38).
39. Majandustegevuse või tegevusloa peatamise ning majandustegevuse keelamise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsustab prefekt. Põhjendatud otsuse projekti koostab lubadeametnik ning edastab selle prefektile Deltas allkirjastamiseks. Lubadeametnik korraldab otsuse kättetoimetamise ja teeb nõutavad kanded MTRis.